

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 14Sas/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106156
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kvietok
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:0823106156.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v konaní pred sudcom JUDr. Petrom Kvietkom, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar.: XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., právne zastúpenej: JUDr. Ľudovít Surma, advokát, so sídlom Pavlice 183, 919 42 Pavlice, IČO: 50 120 671, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava 1, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.07.2023, takto

rozhodol:

I. Správny súd rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovaného č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.07.2023 ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa Sociálnej poisťovne, ústredie, Bratislava č. XXX XXX XXXX X zo dňa 24.04.2023 zrušuje a vec vracia orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania v rozsahu 100 %, v lehote 20 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o výške trov konania, ktoré bude vydané po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa požiadala žiadosťou zo dňa 10.03.2023 o zvýšenie invalidného dôchodku, o ktorej Sociálna poisťovňa, ústredie (ďalej aj len „orgán verejnej správy prvého stupňa“, alebo „prvostupňový správny orgán“) rozhodla podľa § 73 a § 112 ods.4 zákona 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“, alebo „zákon o sociálnom poistení“) tak, že žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku zamietla. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový správny orgán uviedol, že na základe žiadosti bol zdravotný stav žalobkyne a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť opätovne posúdený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočka Liptovský Mikuláš. Výsledok jeho posúdenia je uvedený v Odbornom posudku o invalidite zo dňa 05.04.2023, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť rozhodnutia. Prvostupňový správny orgán tiež uviedol, že žalobkyňa je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a jej pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou je naďalej 60 %. Z tohto dôvodu patrí žalobkyni invalidný dôchodok v nezmenenej sume.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie – Generálny riaditeľ (ďalej aj len „žalovaný“) rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.07.2023 tak, že odvolanie žalobkyne zamietla v celom rozsahu a potvrdzuje rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na relevantnú právnu úpravu a na to, že zdravotný stav žalobkyne bol opätovne posúdený po podaní odvolania posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Liptovský Mikuláš dňa 01.06.2023, ktorý zotrval na svojom pôvodnom posúdení a preto nevyhovel odvolaniu žalobkyne, preto predložil kompletný posudkový spis posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Prešove

posúdil zdravotný stav žalobkyne dňa 10.07.2023 na základe dostupnej lekárskej dokumentácie. Ako rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil ochorenie podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., zaradené do kapitoly VII - choroby zmyslových orgánov, oddiel B – sluch, položky 3, obojstranná úplná alebo praktická hluchota s ťažkým porušením komunikačných schopností v hovorovej reči a sociálno-dezintegráciou, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %, z percentuálneho rozpätia od 60 % do 80 %. Za iné zdravotné postihnutie posudkový lekár zvýšenie percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť neurčil. Žalovaný uzavrel, že nebolo možné zvýšiť mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a nakoľko sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho sumu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. invalidný dôchodok žalobkyni patrí v nezmenenej sume.

3. Správnu žalobou, podanou v zákonnej lehote, sa žalobkyňa domáhala preskúmania rozhodnutia žalovaného ako aj rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, ich zrušenia a vrátenia veci prvostupňovému správneému orgánu na ďalšie konanie. Žalobkyňa si zároveň uplatnila náhradu trov konania.

4. Žalobkyňa má za to, že rozhodnutie, ako aj postup žalovaného je nezákonný v celom rozsahu a to najmä z dôvodov nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť, alebo nedostatok dôvodov, že zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci, a že došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. Žalobkyňa zároveň namietala aj nesprávne právne posúdenie veci. Uviedla, že v konaní boli vykonané v jej neprítomnosti dve posúdenia údajným „posudkovým lekárom“ (neznámou osobou). Žalobkyňa nemá vedomosť o tom, kto tieto posudky v skutočnosti vykonal, ani nedostala príležitosť namietat' nedostatočnú odbornosť prípadne zaujatosť osoby, ktorá spracovávala posudok. Zo žalobkyni doručených posudkov nie je možné zistiť, či posudok skutočne spracoval lekár, keďže posudky neobsahujú meno, priezvisko, pečiatku ani podpis konajúcej osoby. Ak z posudku nie je možné zistiť, kto vydal lekársky posudok a overiť si, či táto osoba spĺňa podmienky pre lekársku posudkovú činnosť, a nie je zaujatá voči účastníkovi konania, nie je možné takýto podklad použiť v konaní o ústavou garantovanom práve. Účastník konania má právo zistiť (v danej veci sa vykonalo posudzovanie v neprítomnosti), kto lekársky posudok v skutočnosti vydal. V popise zdravotnej dokumentácie uvedené v napadnutom rozhodnutí a lekárskom posúdení sú opomenuté celé pasáže, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie v danej veci. Žalobkyňa predovšetkým poukázala na lekársku správu z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 27.01.2023. Z lekárskej správy vyplýva, že stav žalobkyne trvá už viac ako dva roky a zároveň, že ide o stav, ktorý podľa poznatkov lekárskej vedy je trvalý, t. j. má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Žalobkyňa trpí diagnózou F 32.2 – Epizóda ťažkej (hlbokej) depresie bez psychotických príznakov – ide o epizódu depresie, pri ktorej sú výrazné viaceré príznaky. Typická je strata sebadôvery a pocity bezmocnosti a viny. Podľa napadnutého rozhodnutia novodiagnostikované psychiatrické ochorenie nespĺňa zákonom stanovené podmienky na zvýšenie základnej miery poklesu vykonávať zárobkovú činnosť, nakoľko ide o akútny stav dekompenzácie a nie o chronické dlhodobé aktívne ochorenie. Uvedený záver je v priamom rozpore s lekáorskými správami a údajmi zo zdravotnej dokumentácie. Žalovaný nesprávne vykladá obsah právnej normy uvedenej v § 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, ktorá za dlhodobé nepriaznivé zdravotné postihnutie označuje taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Z uvedeného nevyplýva, že tento zdravotný stav trvá ku dňu posúdenia dlhšie ako jeden rok, ale že do budúcnosti má trvať dlhšie ako jeden rok. V danej veci ošetrojúci lekár žalobkyne predpokladá trvalú prítomnosť duševnej choroby. Podľa zdravotnej dokumentácie má žalobkyňa stredne ťažkú formu poruchy a spĺňa viac ako dva somatické príznaky. Tento stav trvá u žalobkyne viac ako dva roky a podľa lekárskej správy je trvalý s priamym vplyvom na jej integráciu a pracovné zaradenie v spoločnosti. Posudok v odvolacom konaní bol spracovaný v júli 2023 (6 mesiacov od začatia psychiatrickej liečby), bez toho aby bolo zistené, že by došlo k zlepšeniu stavu alebo vytrateniu príznakov. Podľa lekárskeho správ trpí žalobkyňa aj diagnózou E 038 – iná špecifikovaná hypotyreóza. Poruchy štítnej žľazy sú poruchy pod diagnózou E 00-07, t. j. vrátane diagnózy E 03.8. Uvedené poruchy spôsobujú pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť minimálne v rozsahu 5 – 10 %. Žalovaný však o existencii uvedeného postihnutia v napadnutom rozhodnutí mlčí a vôbec nehodnotí jeho dopad na schopnosť žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť. Z podkladov zdravotnej dokumentácie žalobkyne vyplývajú ostatné zdravotné postihnutia, ktoré sami o sebe môžu byť príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu žalobkyne. Napadnuté rozhodnutie však závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňujúcich pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nijako neskúma a nehodnotí (nevykonali sa prípadné

doplňujúce funkčné vyšetrenia), resp. ich v texte úplne opomína, akoby vôbec neexistovali, napriek tomu, že z podkladov tieto zdravotné postihnutia vyplývajú.

5. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe navrhol správnu žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že námietky žalobkyne súvisiace s posúdením jej zdravotného stavu sa týkali psychiatrického ochorenia, ktorým žalobkyňa trpí, podloženého správou z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 23.01.2023 a lekárskou správou z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 27.01.2023. Namietala opomenutie celých pasáží v popise zdravotnej dokumentácie uvedenej v napadnutom rozhodnutí a lekárskom posúdení. V správnej žalobe tiež namietala nezhodnotenie jej ostatných zdravotných postihnutí, vyplývajúcich zo zdravotnej dokumentácie, ktoré podľa jej názoru sami o sebe môžu byť príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, napr. poruchy štítnej žľazy. Žalobkyňa tiež namietala, že nemá vedomosť o tom, kto vykonal posúdenie jej zdravotného stavu (v jej neprítomnosti). Žalovaný k žalobným námietkam uviedol, že podkladom pre vydanie rozhodnutia Generálneho riaditeľa žalovaného bol odborný lekársky posudok posudkového lekára Sociálnej poisťovne žalovaného, ústredie so sídlom v Prešove zo dňa 10.07.2023, podľa ktorého je žalobkyňa naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z., pričom jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár určil obojstrannú percepčnú stratu sluchu, ktorú zaradil podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov do kapitoly VII – choroby zmyslových orgánov, oddielu B – sluch, položky 3 – obojstranná úplná alebo praktická hluchota s ťažkým porušením komunikačných schopností v hovorovej reči a sociálnou dezintegráciou, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % z percentuálneho rozpätia od 60 % do 80 %. Dolnú hranicu percentuálneho rozpätia určil posudkový lekár vzhľadom na čiastočne zachovanú reč, bez prejavov sociálnej dezintegrácie, čo je podľa neho nanajvýš priaznivé zaradenie, nakoľko úplná hluchota podmieňuje iba 50 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Podľa názoru posudkového lekára psychiatrické ochorenie žalobkyne nespĺňa zákonom stanovené podmienky na zvyšovanie základnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nakoľko ide o akútny stav dekompenzácie a nie o chronické dlhodobé aktívne ochorenie. Žalovaný tiež uviedol, že z psychiatrického vyšetrenia zo dňa 27.01.2023 naozaj chýba odporúčanie – plne invalidizovať vzhľadom ku zistenému psychickému stavu a tiež s obojstrannou hluchotou a komunikačným narušením, so sociálnou dezintegráciou a neschopnosťou sociálne sa integrovať, stav trvalý. Uvedené má však iba odporúčací charakter, ale odborný lekár nie je posudkový lekár, ktorý má oprávnenie na posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa zákona č. 461/2003 Z. z., pričom vychádza zo všetkých skutočností. Žalobkyňa prostredníctvom advokáta namietala aj odôvodnenie dĺžky trvania ochorenia, ktoré údajne trvá dva roky, ale v zdravotnej dokumentácii psychických ťažkostí je dokladované iba od januára 2023. Žalobkyňa prostredníctvom advokáta apeluje na opomenutie ochorenia štítnej žľazy E – 038 – iná špecifikovaná hypotyreóza. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na vyšetrenia zo dňa 08.08.2022 a zo dňa 22.03.2023 z ktorých podľa neho vyplýva, že uvedené ochorenie je na liečbe kompenzované a podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. podmieňuje maximálne 5 % až 10 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo nepredstavuje závažnosť ochorenia na zvyšovanie základnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. V uvedenom prípade ochorenie štítnej žľazy na substitučnej liečbe kompenzované, nepredstavuje závažné ochorenie a nemá vplyv na pracovné zaradenie.

6. K námietke žalobkyne, že nemá vedomosť kto vykonal posúdenie zdravotného stavu žalovaný uviedol, že táto námietka je irelevantná, nakoľko odborný posudok o invalidite je prílohou rozhodnutia žalovaného a je jeho neoddeliteľnou súčasťou, preto nie je potrebné, aby bol podpísaný, pričom napadnuté rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti ustanovenia § 209 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z.. Pochybnosti žalobkyne o správnosti posúdenia jej zdravotného stavu a určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ako aj odbornosti posudkových lekárov, ktorí odborné lekárske posudky vykonali sú podľa žalovaného nedôvodné. Žalovaný zotrval na dôvodoch uvedených v rozhodnutí generálneho riaditeľa žalovaného a zotrval na správnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovaného, ktorým potvrdil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 24.04.2023.

7. Žalobkyňa v replike zopakovala žalobné námietky, zdôraznila, že vôbec sa neposudzovalo, či psychiatrické postihnutie spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti predchádzajúcemu stavu z roku 2018, zároveň poukázala na to, že napadnuté rozhodnutie zdravotné postihnutie diagnózu E 038 – iná špecifikovaná hypotyreóza nijak nehodnotí ani sa o ňom nezmieňuje. Žalobkyňa zotrvala na všetkých argumentoch uvedených v podanej žalobe.

8. Na prejednanie veci správny súd nariadil pojednávanie na deň 03.09.2024. Na pojednávaní tak žalobkyňa ako aj žalovaný zotrvali na svojich stanoviskách.

9. Správny súd v Banskej Bystrici, ako vecne a miestne príslušný správny súd (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, preto podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

10. Jednou z podmienok vzniku nároku na invalidný dôchodok, jeho zvýšenie, ale aj podmienkou pri prehodnotení nároku invalidného dôchodku je invalidita poistenca. Podmienky, za ktorých sa považuje poistenec za invalidného upravuje § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. Postup pri zisťovaní tejto skutočnosti, vznik nároku na invalidný dôchodok a obsah tohto nároku vymedzuje § 71 zákona o sociálnom poistení nasledovne: za invalidného sa poistenec považuje, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1). Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako rok (ods. 2). Pokles tejto schopnosti sa posudzuje v porovnaní telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a rovnakých schopností zdravej fyzickej osoby (ods. 3). Pokles sa posudzuje na základe a) lekárskeho správ a jeho zdravotnej dokumentácie a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia podľa ďalšieho vývoja a ďalšej liečby a b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov (ods. 4). Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe číslo 4 (ods. 5). Miera poklesu v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (ods. 6). Jednotlivé percentuálne miery poklesu sa nesčítavajú (ods. 7). Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (ods. 8).

11. Predmetom súdneho prieskumu v súdnej veci bolo žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného zo dňa 18.07.2023, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie zo dňa 24.04.2023, ktorými rozhodnutiami zamietli návrh žalobkyne o zvýšenie invalidného dôchodku. V prejednávanej veci medzi účastníkmi konania ostala sporná medicínska otázka miery schopnosti poklesu vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

12. Správny súd považuje za potrebné uviesť, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktorú súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť poistencov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia v zmysle § 153 ods. 1 písm. b) v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 citovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, zároveň so zreteľom na závažnosť aj ostatných zdravotných postihnutí.

13. Posudok posudkového lekára sociálneho poistenia je podstatným dôkazom, na ktorý je súd odkázaný, keďže sám nedisponuje potrebnými odbornými medicínskymi znalosťami. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekárske posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objasňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Správne súdy v rámci rozhodovania v správnom súdnictve nemajú oprávnenie na to, aby vyslovovali odborný záver ohľadom medicínskych otázok (porovnaj závery rozhodnutia NS SR sp. zn. 9Sžso/16/2014 zo dňa 28.10.1015). Práve preto, že lekárske posudok o invalidite je podkladom rozhodnutia žalovaného, je potrebné, aby posudok bol dostatočne určitý, úplný a zároveň vo svojich záveroch presvedčivý a aj laikovi dával zrozumiteľné odpovede na vyhodnotenie jeho zdravotného stavu.

14. Správny súd k namietanému postupu a samotnému zisteniu skutočného stavu veci uvádza, že posudkoví lekári posudzujú zdravotný stav primárne z lekárskeho správ (nie z osobného vyšetrenia posudkovým lekárom), keď vo všeobecnosti úlohou lekára špecialistu je popísať zdravotné postihnutie a úlohou posudkového lekára je vyjadriť sa k dlhodobému nepriaznivému zdravotnému stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť so zohľadnením odborných lekárskeho nálezov. Samotná skutočnosť, že k posúdeniu zdravotného stavu účastníka prebieha v jeho neprítomnosti, nespôsobuje automaticky nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, neúplné, nekomplexné posúdenie jeho zdravotného stavu, ak posudkový lekár vychádzal z predložených a jemu dostupných lekárskeho správ, z predloženej posudkovej spisovej dokumentácie žalobkyne.

15. Zo strany správneho súdu bolo podstatné vysporiadať sa najmä so žalobnými námietkami žalobkyne vo vzťahu a postupu žalovaného, podľa ktorého žalobkyňa po prehodnotení zdravotného stavu na základe žalobkyňou podanej žiadosti o zvýšenie výživného bola určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60%, pretože rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne je ochorenie podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., zaradené do kapitoly VII - choroby zmyslových orgánov, oddiel B – sluch, položky 3, obojstranná úplná alebo praktická hluchota s ťažkým porušením komunikačných schopností v hovorovej reči a sociálno-dezintegráciou, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %, z percentuálneho rozpätia od 60 % do 80 %. Bez zvýšenia podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z. z.

16. Z odborného posudku zo dňa 10.07.2023, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou žalobou napádaného rozhodnutie vyplýva, že posudkový lekár sociálneho poistenia zhodnotil lekárske správy: ORL vyšetrenie MEA-MED s.r.o., Banská Bystrica (MUDr. Venglarčíková) 16.02.2023, správa z psychologického vyšetrenia Sana Mente s.r.o., Ambulancia psychológie Žiar nad Hronom (PhDr. Ďurčo) 23.01.2023, lekárska správa z psychiatrického vyšetrenia Dana Ignjatovičová spol. s.r.o., Banská Bystrica (MUDr. Ignjatovičová) 27.01.2023 a 28.02.2023, lekárska správa z endokrinologického vyšetrenia Národný endokrinologický a diabetologický ústav n.o. Ľubochňa (MUDr. Urbánková) 08.08.2022 a 22.03.2023.

17. Napriek skutočnosti, že posudkový lekár v posudku zo dňa 10.07.2023 uvádza aj lekárske správy z endokrinologického vyšetrenia Národný endokrinologický a diabetologický ústav n.o. Ľubochňa (MUDr. Urbánková) 08.08.2022 a 22.03.2023, tieto vo vzťahu k zdravotnému stavu žalobkyne nijakým spôsobom nevyhodnotil. Teda záver posudkového lekára je z tohto dôvodu nepreskúmateľný. Prečo je toto ochorenie bez významu vo väzbe napríklad k možnosti zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, sa v odbornom posudku posudkový lekár nezmieňuje.

18. Vo väzbe na prejednávajúcu vec správny súd uvádza, že odborný lekárskeho posudok je významným podkladom pre rozhodnutie o nároku na invalidný dôchodok a jeho závery sú prevzaté do rozhodnutí Sociálnej poisťovne. Preto ak vadami nespreskúmateľnosti pre nedostatočné odôvodnenie trpí posudok ako podklad rozhodnutia, je nepreskúmateľné aj rozhodnutie, ktoré jeho závery prevzalo.

19. Z odborného lekárskeho posudku zo dňa 10.07.2023, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou napádaného rozhodnutia žalovaného zo dňa 18.07.2023, ak aj z odborného lekárskeho posudku zo dňa 05.04.2023, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou prvostupňového rozhodnutia zo dňa 24.04.2023 nepochybne vyplýva, že rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne je ochorenie podľa prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z., zaradené do kapitoly VII - choroby zmyslových orgánov, oddiel B – sluch, položky 3, obojstranná úplná alebo praktická hluchota s ťažkým porušením komunikačných schopností v hovorovej reči a sociálno-dezintegráciou, s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % a úvahy na základe hodnotených lekárskeho správ, ktorými sa posudkoví lekári spravovali pri jeho určení.

20. Pokiaľ však ide o vyhodnotenie všetkých ostatných dokumentovaných ochorení s ohľadom na predložené lekárske správy, tieto boli podľa správneho súdu v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia vyhodnotené nepreskúmateľne a nebolo preskúmateľne odôvodnené nenavýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení. Preto správny súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozhodnutia žalovaného a správneho orgánu prvého stupňa vyhodnotil námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia ako dôvodnú.

21. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaného nevyplýva žiadne konštatovanie, že iné zdravotné postihnutia neovplyvňujú celkový zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť žalobkyne, a teda že z akého dôvodu nebolo dôvodné zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení.

22. Vzhľadom na uvedené správny zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutie prvostupňového orgánu, pretože zdravotný stav žalobkyne nebol nedostatočne odôvodnený vo vzťahu k iným zdravotným postihnutiam a nebolo možné uzavrieť, či nárok na vyšší invalidný dôchodok žalobkyne nevznikol. Správny súd nemôže nahradiť činnosť orgánov verejnej správy a nemá ani kompetenciu na vyhodnocovanie medicínskych otázok, preto bolo potrebné obe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zrušiť.

23. V ďalšom konaní bude úlohou Sociálnej poisťovne opätovne posúdiť zdravotný stav žalobkyne a toto posúdenie preskúmateľne odôvodniť v zmysle vyššie uvedených záverov.

24. Správny súd nemohol súhlasiť so žalobkyňou, že by nebolo zrejmé, kto vypracoval lekárske posudky, teda či lekár s patričnou kvalifikáciou. Je pravdou, že prílohou rozhodnutia žalovaného zo dňa 18.07.2023 je len textová časť posudku, no originál tohto posudku založený v administratívnom spise je riadne podpísaný posudkovým lekárom a opatrený odtlačkom jeho úradnej pečiatky. To isté platí aj o posudku ktorý tvorí prílohu prvostupňového rozhodnutia. Sama okolnosť, že výťah určený pre žalobkyňu tieto náležitosti neobsahuje, nespôsobuje vadu a nepreskúmateľnosť posudkov (k tomu porovnaj napríklad rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sk 33/2018, či rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. Zn. 7Ssk/41/2021). Pokiaľ žalobkyňa mala záujem zistiť kto vypracoval ten ktorý lekársky posudok, mohla tak urobiť prípadným nahliadnutím do administratívneho spisu.

25. Žalobkyňa bola v konaní pred správnym súdom úspešná, preto jej správny súd podľa §167 ods. 1 SSP priznal právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania. O výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP).

Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).